

İZMİR TİCARET BORSASI

“Toprağın Kadın Yüzü”

INSTAGRAM FOTOĞRAF YARIŞMASI ÖDÜL TÖRENİ

VE EMEĞE DEĞER KATAN KADIN ÇİFTÇİLER PANELİ

İzmir | 30 Mart 2026

Dr. Ayşegül Selışık – Açılış Konuşması

İTB Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Işinsu KESTELLİ,

UN Women Türkiye Ülke Direktörü Sayın Maryse GUIMOND,

Değerli katılımcılar,

Kıymetli kadın çiftçilerimiz,

Değerli paydaşlarımız,

Hepinizi saygı ile selamlıyorum.

Bugün burada, FAO’nun resmi ortaklarından biri olan **İzmir Ticaret Borsası’nın** ev sahipliğinde, “Toprağın Kadın Yüzü” temasıyla düzenlenen bu anlamlı etkinlikte sizlerle bir arada olmaktan büyük mutluluk duyuyorum.

Aynı zamanda, Birleşmiş Milletler tarafından ilan edilen **2026 Uluslararası Kadın Çiftçi Yılı** kapsamında gerçekleştirilen bu programın bir parçası olmak bizler için ayrı bir önem taşıyor.

Kadınlar, küresel gıda sistemlerinin temel taşıdır. Dünya genelinde tarımsal iş gücünün yaklaşık **%41’ini kadınlar** oluşturuyor. Düşük ve orta gelirli ülkelerde bu oran bazı bölgelerde **%50’nin üzerine çıkabiliyor**.

Türkiye’de de benzer bir tablo görüyoruz. Kadınların toplam istihdam içindeki payı sınırlı kalırken, tarım sektöründe kadınların payı **yaklaşık %20,6 seviyesinde ancak %90’ı kayıt dışı**. Bu tablo bize şunu söylüyor: Kadın

toprağın yükünü sırtlanıyor ama bu yükün karşılığında sosyal ve ekonomik güvenceden mahrum kalıyor.

Bu güçlü varlık, ne yazık ki **eşit fırsatlarla desteklenmiyor**. Kırsal kesimdeki kadınların emeği çoğu zaman ikincil görülüyor. Bu durum kadınların

- Tarımsal araziye sahip olmasını,
- Krediye ve finansal hizmetlere erişimini,
- Eğitim ve tarımsal yayım hizmetlerinden yararlanmasını,
- Teknoloji erişimi,
- Kırsal, kurumsal yapılar içinde temsil edilmelerini ve karar alma süreçlerine katılmalarının önünde bir engel oluşturuyor.

Oysa bu emek ekonomiyi ayakta tutuyor. Toprağa, krediye, finansal hizmetlere ve teknolojiye eşit erişim, güçlenmenin temelini oluşturuyor.

Bugün soframıza gelen her lokmada, toprağa değen her tohumda bir kadın eli var. Ama ne yazık ki bu el, ekonomide çoğu zaman '**görünmez**' oluyor.

Küresel ölçekte baktığımızda, kadınlar erkeklerin sahip olduğu hukuki hakların yalnızca **%64'üne sahip**. Mevcut hızla bu farkın kapanması için yaklaşık **286 yıl** beklememiz gerekecek.

Değerli konuklar, bizim 286 yıl bekleyecek lüksümüz yok, kız çocuklarımızın, torunlarımızın torunlarının bu eşitsizliği yaşamasını kabul edemeyiz. Bu değişimi şimdi başlatmak zorundayız.

Tarım sektöründe bu eşitsizlik daha da görünür hâle geliyor. FAO verilerine göre:

- Tarımsal ücretlerde kadınlar, erkeklerin kazandığı her 1 dolara karşılık **yaklaşık 0,8 dolar** kazanıyor.
- Kadınların önemli bir bölümü **kayıt dışı veya ücretsiz aile işçisi** olarak çalışıyor.

- Karar alma mekanizmalarında kadın temsili hâlâ sınırlı kalıyor.

Bu eşitsizliklerin sadece sosyal değil, ekonomik sonuçları da son derece ağır.

FAO'nun 2023 yılında yayımladığı kapsamlı analiz, kadınlar ve erkekler arasındaki eşitsizliğin giderilmesi durumunda:

- Küresel gayri safi yurt içi hasılanın **yaklaşık 1 trilyon dolar artabileceğini,**
- Ve **45 milyon insanın gıda güvencesizliğinin azaltılabileceğini** ortaya koyuyor.

Yani kadınların güçlenmesi, sadece bir eşitlik meselesi değil; aynı zamanda gıda güvenliği, ekonomik büyüme ve sürdürülebilir kalkınmanın da anahtarıdır.

Bu yılın teması da bizlere açık bir çağrı yapıyor: **Kadınların ve kız çocuklarının önündeki tüm engelleri kaldırmak için harekete geçmek.**

Bu engeller yalnızca ekonomik değil; aynı zamanda sosyal normlar, kültürel yapılar ve yasal çerçevelerle de şekilleniyor. Özellikle kırsal alanlarda bu eşitsizlikler daha derin hissediliyor.

FAO olarak bizler, bu dönüşümü desteklemek için çok boyutlu bir yaklaşım benimsiyoruz.

Kadınların güçlenmesini:

- Eğitim,
- Finansmana erişim,
- Örgütlenme,
- Liderlik ve karar alma süreçlerinde yer alma,
- Teknoloji ve pazara erişim

boyutlarıyla ele alıyor ve temel stratejimiz olarak konumlandırıyoruz.

Türkiye'de yürüttüğümüz çalışmalar bu yaklaşımın somut örneklerini oluşturuyor.

Bugün 19 ilde, kadın liderliğindeki **38 kooperatife** destek sağlıyoruz. Bu destekler; teknik kapasite geliştirme, gıda mevzuatına uyum, kurumsallaşma ve pazara erişimi kapsıyor.

Bu destekler sayesinde bugün bir kadın çiftçimiz, kendi markasıyla ulusal bir market zincirinin rafına girebiliyor veya çocuğunun eğitim masrafını kooperatifinden kazandığıyla karşılayabiliyor.

Kooperatifleşme, kadınların ekonomik güçlenmesi açısından en etkili araçlardan biri. Çünkü birlikte hareket eden kadınlar:

- Daha güçlü pazarlık yapabiliyor,
- Daha büyük pazarlara erişebiliyor,
- Ve gelirlerini daha sürdürülebilir hâle getirebiliyor.

Bu kapsamda geliştirdiğimiz **Hepyerinden dijital platformu**, Türkiye’de bu alanda bir ilk olma özelliği taşıyor.

Başlangıçta 10 kadın kooperatifinin ortaklığıyla kurulan bu yapı, bugün **30’dan fazla kooperatifi** kapsayan bir modele dönüşmüş durumda.

Bu platform sayesinde kadınlar:

- Ürünlerini sadece yerelde değil, ulusal ölçekte pazarlayabiliyor,
- Dijital ekonominin bir parçası hâline geliyor,
- Ve üretimlerini katma değere dönüştürebiliyor.

Aynı zamanda Dijital Köyler Girişimi ve e-ticaret eğitimleri ile kadınların dijital becerilerini artırmayı ve yeni pazarlara erişimini güçlendirmeyi hedefliyoruz.

Çünkü biliyoruz ki kadınlar, bilgiye ve imkâna eriştiklerinde:

- Yenilikleri hızla benimseyen,
- Üretimi dönüştüren,
- Ve toplumsal kalkınmaya yön veren aktörlerdir.

Önümüzdeki dönemde hedefimiz:

- Daha fazla kadın çiftçiye ulaşmak,
- Daha fazla kooperatifi desteklemek,
- Ve kadınların üretimdeki gücünü kalıcı ekonomik değere dönüştürmek.

Değerli katılımcılar,

“Toprağın Kadın Yüzü” dediğimizde, aslında sadece üretimi değil; emeği, bilgiyi, dayanışmayı ve dönüşümü konuşuyoruz.

Kadın çiftçilerimizin emeği; yalnızca bugünü değil, geleceğimizi de şekillendiriyor.

Bu nedenle, onların görünürlüğüne artırmak, eşit fırsatlara erişimini sağlamak ve karar alma süreçlerinde daha fazla yer almalarını desteklemek hepimizin ortak sorumluluğudur.

Bu kapsamda FAO’nun son dönemde en çok önem verdiği konuların başında **özel sektör ortaklıkları** gelmektedir. Sektörün tüm paydaşlarının ortak sorunlar için elini taşın altına koyması son derece önemli.

Bu noktada sizleri FAO Avrupa ve Orta Asya Bölge Ofisi ve FAO Türkiye tarafından, İzmir Ticaret Borsası ile yakın iş birliği içinde 29 Nisan 2026 tarihinde düzenlenecek olan İzmir Ticaret Borsası (İTB) ev sahipliğinde, İzmir’de hibrit formatta gerçekleştirilecek olan bölgesel özel sektör istişare toplantısından da haberdar etmekten memnuniyet duyuyorum.

Bu sadece bir buluşma değil, tarımın geleceğinde özel sektörün elini taşın altına koyacağı bir çözüm platformu olacaktır. Sizleri bu değişimin mimarlarından biri olmaya davet ediyoruz.

Bu vesile ile gerek bugünkü ev sahipliği gerekse istişare toplantısının düzenlenmesinde emeği geçen İzmir Ticaret Borsası’na tekrar teşekkür ediyorum.

Başta kadın çiftçilerimiz olmak üzere, üretime değer katan tüm kadınlara şükranlarımı sunuyorum.

Daha eşit, daha kapsayıcı ve daha sürdürülebilir bir gelecek için birlikte çalışmaya devam edeceğiz.

Teşekkür ederim.